

Lisa 1
Kinnitatud direktori
10.09.2021 käskkirjaga nr 2-1/1

ÕPPEKAVA

Halliste 2021

1. Lasteaia üldinfo	3
1.2. Lasteaia liik ja eripära	3
1.3. Lasteaia põhiväärtused	3
1.4. Õppe - ja kasvatustegevuse eesmärgid ning põhimõtted nende täitmiseks	3
1.5. Töökorraldus	4
2. Õppe- ja kasvatustegevuse sisu	4
3. Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti	5
1,6 - 2 aastased	6
2-3 aastased	7
3-4 aastased	8
5-6 aastased	10
6-7 aastased	11
4. Õppe- ja kasvatustegevuse sisu ja lõimuvad tegevused	12
4.1 Valdkond: MINA JA KESKKOND	12
4.2 Valdkond: KEEL JA KÕNE	13
4.3 Valdkond: MATEMAATIKA	15
4.4 Valdkond: KUNST	16
4.5 Valdkond: MUUSIKA	18
4.6 Valdkond: LIIKUMINE	20
5. Suvine töökorraldus	21
6. Lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted, sealhulgas korraldus	21
7. Erivajadusega lapse arengu toetamise põhimõtted, sealhulgas korraldus	22
8. Lapsevanematega koostöö põhimõtted, sealhulgas korraldus	23
9. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord	23

1. Lasteaia üldinfo

Halliste Lasteaed Pääsuke taasalustas tööd Halliste Vallavalitsuse allasutusena 01.02.1993. a. Maja on lasteaiaks kohandatud, töötab 11 tundi päevas.

Lasteaed asub looduskaunis kohas Mulgi vallas Pornuse külas, suurtest maanteedest eemal. Lähedal asub Halliste paisjärv, maja ümbritseb park iidsete põlispuudega. Naabriteks on Halliste Põhikool ja Halliste kirik.

Õueala on piisavalt suur. Olemas on kiiged, mitmesugused ronimisvahendid, kaks liumäge, suur liivakast, mängumaja. Mänguväljakut ümbritseb piirdeaed.

Lasteaia hoone on kahekorruseline: esialgu ühekorruselisel majal ehitati 2004. a suvel välja nn katusekorrus. Sellega sai lasteaed juurde 70 m² põrandapinda. Majas on maaküte. Toit valmistatakse Halliste Põhikooli sööklas. Muusiktunnid viiakse läbi teisel korrusel olevas õppe- ja mänguruumis. Üks nädalas käime võimlemas Halliste Põhikooli võimlas ja teistel päevadel õues

Halliste lasteaia personali koosseisu kuuluvad: direktor, kaks õpetajat, muusikaõpetaja, liikumisõpetaja, logopeed, kaks õpetaja abi ja majahoidja.

1.2. Lasteaia liik ja eripära

Halliste lasteaed on Mulgi valla munitsipaalomandis olev 1-liitruhmaline lasteaed, mis pakub 1a ja 6k kuni 7 aastastele lastele hoitu ja alushariduse omandamist. Lasteaed toetab lapse perekonda, soodustab lapse kasvamist ja arenemist ning arvestab tema individuaalsusega. Lasteaia eripära tuleneb Mulgimaa kultuurist ja loodusest. Lasteaia lähiümbruses on ilus ja mitmekesine loodus, mida käsitletakse ja külastatakse õppe- ja kasvatustegevustes.

1.3. Lasteaia põhiväärtused

- Iga laps on ainulaadne, kes kasvab ja areneb erineva tempoga
- Kasvatus ja õpetus võimaldab lapsel areneda võimetest ja huvidest lähtuvalt
- Koostöövalmidus erinevatel tasanditel
- Sujuva ülemineku toetamine lasteaiast kooli
- Laps areneb koostegutsemise ja suhtlemise kaudu

1.4. Õppe - ja kasvatustegevuse eesmärgid ning põhimõtted nende täitmiseks

Õppe – ja kasvatustegevuse aluseks on võetud alushariduse riiklik õppekava, mille üldeesmärgiks on toetada laste kehalist, vaimset ja esteetilist arengut, et kujuneksid eeldused igapäevaeluga toimetulekuks ja õppetööks koolis.

EESMÄRGID:

- Sotsiaalselt eakohaselt arenenud laps
- Kooliks ettevalmistunud laps

- Lasteaiaga rahulolev lapsevanem
- Eduelamust tajuv laps
- Isamaalisust tajuv laps

PÕHIMÕTTED:

- Laps õpib igapäevaelus koostegutsemise, mängu ja suhtlemise kaudu
- Lasteaias on loodud keskkond, mis võimaldab tegutseda positiivsete väärtuste (sõbralikkus, üksteisega arvestamine, hoolivus) järgi
- Kasvatus ja õpetus võimaldab lapsel areneda võimetest ja huvidest lähtuvalt, vajadusel kaastakse erispetsialistide abi
- Lapse tervise säilitamine ja tugevdamine ning tervislike harjumuste kujundamine

1.5. Töökorraldus

Õppe- kasvatustegevus toimub õppeaastati, mis algab 1. septembril ja kestab 31. augustini.

Laste arengus on oluline osa vanematel. See puudutab koostööd, mis põhinevad dialoogil, vastastikusel usaldusel ja lugupidamisel. Laste tegevuse lasteaias määrab ära eakohane ja paindlik päevakava, mis sisaldab õppe -kasvatustöö, toidukordade, puhkeaja ja vabategevuse õiget jaotuvust.

- Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja läbiviimisel arvestatakse laste eripära: võimeid, keelelist ja kultuurilist tausta, vanust, tervises seisundit jms
- Õppe- ja kasvatustegevus on lapsest lähtuv
- Kasutatakse rühmatööd ja individuaalset tegevust
- Õppetegevus kavandatakse teemade järgi
- Õppe-kasvatustegevus toimub turvalises ja esteetilises keskkonnas, mis seotakse kodukohaga, inimestega, loodusega, asutustega, nähtustega jne
- Õppesisu valikul lähtutakse põhimõttest - lähemalt kaugemale, üksikult üldisemale
- Laps on õppe- ja kasvatustegevuses aktiivne osaleja ning tunneb rõõmu tegutsemisest
- Last kaasatakse tegevuste kavandamisse, suunatakse tegema valikuid ning tehtut analüüsima
- Lasteaias on kasutusel digitaalne õppe- ja kasvatustegevust kajastav päevik (Eliis)
- Õppetegevuses kasutatakse robotikat (Bee-Bot, Qobo).

2. Õppe- ja kasvatustegevuse sisu

1. MINA: nimi, laps, poiss, tüdruk
2. LAPSEPÕLV: laps kasvab, sünnipäev, lapse õigused
3. PEREKOND JA SUGULASED: ema, isa, õde, vend, vanavanemad, erinevad põlvkonnad, eluviisid ja kombed
4. INIMESE ELURING: sünd ja surm, noored ja vanad, lapsed ja suured
5. KODU: kodumaja, koduõu, kodused tegevused, koduloomad

6. KODUKOHT: linn, maa, küla, alev, tänav
7. LASTEAED: lapsed, õpetajad, suhted, sõbrad, mänguasjad, tegevused
8. TÄHTPÄEVAD JA PÜHAD
9. KOOL: lapsed, õpetajad, õppimine, õppevahendid
10. TERVISELE KASULIK JA KAHJULIK: liikumine, toit, puhtus, töö ja puhkus, sotsiaalne keskkond, looduskeskkond
11. INIMESE KEHA: tunne iseennast
12. OHUTUS JA TERVIS: ohud liikluses, kodus, looduses
13. TÄISKASVANUTE TEGEVUSED KODUS JA TÖÖL
14. ELUKUTSED
15. TÖÖ: vastutus ja kohustused, töötasu
16. KODUMAA: rahvus ja emakeel, rahvushümn, rahvuslipp, rahvuslill, rahvuslind
17. EESTLASTE TRADITSIOONID, - KOMBED: tavad seoses loodusega; rahvakalendri tähtpäevad
18. TEISED MAAD JA RAHVAD: lähemad naabrid, nende tavalisemad nimed, tavad; lapsed mujal maailmas
19. KODUKOHA LOODUS: kodu- ja metsloomad, puud, põõsad, rohttaimed, seemed
20. AASTAAJAD: nende vaheldumine; muutused taime- ja loomariigis; inimeste riietus, tööd aias ja põllul, laste mängud ja lõbustused eri aastaegadel
21. ILMASTIKUMUUTUSED: öö ja päeva vaheldumine; tuul, sademed, temperatuuri muutumine
22. INIMENE JA LOODUS: loodushoid, looduskaitse, säästlikkus looduses
23. LOOMAD JA LINNUD: kodu- ja metsloomad ning – linnud; põhja- ja lõunamaa loomad ning linnud, öö- ja päevaloomad ning – linnud
24. LOOMADE JA LINDUDE VÄLIMUS JA KÄITUMINE ERI AASTAEGADEL: väliskuju, värvus, toitumine; pesa ehitamine; järglaste kasv ja areng
25. KALAD JA KAHEPAIKSED
26. TAIMED: taimede areng seemnete idanemisest viljade valmimiseni; erinevad kasvukohad; valguse- ja varjutaimed; põhja- ja lõunamaa taimed; puu- ja juurviljad jm
27. VALGUSE, SOOJUSE, VEE JA TOITAINETE TÄHTSUS TAIMEDE JA LOOMADE ELUS
28. AEG: varem- hiljem; eile – täna – homme; öhtu – hommik; päev ja öö; päev, nädal, kuu, aasta; nädalapäevad; kellaaeg
29. RUUM: parem – vasak, ees – taga
30. TEHISMAAILM: masinad ja seadmed – keerukad ja lihtsad, abilised ja ohuallikad; tehiskeskkond ja looduskeskkond; jäätmed
31. LIIKLUS: liiklusvahendid, turvalisus liiklusvahendis; ohutu liiklemine jalakäijana, kodutee

3. Lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti

Üldoskuste kujunemist toetatakse kõigi õppe- ja kasvatustegevuste kaudu, erinevate valdkondade sisusid lõimides.

Eeldame, et laps omandab lasteaiaperioodil neli üldoskuste valdkonda:

1. *MÄNGUOSKUSED* on kõigi üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse eri valdkondade oskuste

ja teadmiste arengu alus.

2. *TUNNETUS – JA ÕPIOSKUSED*. Tunnetusoskused on tahtlikult juhtida oma tunnetusprotsesse - taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel

3. *SOTSIAALSED OSKUSED*. Sotsiaalsete oskuste all mõistetakse lapse oskusi teistega suhelda, tajuda nii iseennast, kui ka partnerit, võtta omaks ühiskonnas üldtunnustatud tavasid ning lähtuda eetilistest tõekspidamistest.

4. *ENESEKOHASED OSKUSED*. Enesekohaste oskuste all mõistetakse lapse suutlikkust eristada ja teadvustada oma oskusi, võimeid ja emotsioone, juhtida oma käitumist.

1,6 - 2 aastased

Mänguoskused

- tunneb mängust rõõmu
- mängu algatamiseks vajab täiskasvanu abi
- mängib teiste lastega erinevaid rollimänge
- oskab kasutada mängudes erinevaid vahendeid täiskasvanu abiga

Tunnetus- ja õpioskused

- hangib ümbrusest aktiivset uut infot
- keskendub lühikeseks ajaks ühele tegevusele
- loob tegevuse kaudu seoseid kõnega
- suhtleb 1-2 sõnaliste lausetega
- räägib ja saab aru sellest, mida ta tajub
- tunneb huvi raamatute vastu ja oskab kuulata
- sobitab erinevaid materjale ja esemeid
- oskab asju rühmitada välimuse ja omaduse järgi

Sotsiaalsed oskused

- oskab paluda ja tänada mõnikord meeldetuletusel
- mõistab keeldu – ei tohi, ära tee jne
- matkib täiskasvanu tegevusi, millele saab tagasisidet
- toetub võõrastega suheldes tuttavale täiskasvanule
- tunneb huvi teiste laste vastu, jälgib neid ja mängib nendega kõrvuti

Enesekohased oskused

- teab oma eesnime
- väljendab lihtsaid emotsioone, mis on tugevad ja vahelduvad kiiresti
- teadvustab ennast, kasutab minavormi
- sööb ise lusikaga ja joob tassist
- küsib wc-sse
- püsib kuiv päevase magamise jooksul
- oskab ennast ise riidesse panna ja lahti võtta valdavalt iseseisvalt
- oskab vältida ohtu

2-3 aastased

Mänguoskused

- tunneb mängust rõõmu ning on suuteline sellele keskenduma
- mängib mõnda aega koos teistega ja järgib lihtsamaid reegleid
- tegutseb vahetult nii konkreetsete asjadega kui ka neid kujutavate sümbolitega
- algatab erinevaid mänge ja arendab sisu täiskasvanu abiga
- oskab kasutada mängus erinevaid vahendeid
- kordab ja jäljendab varasemaid kogemusi ning mälu pilte lihtsas mängus

Tunnetus- ja õpioskused

- plaanib osaliselt oma käitumist ja tegevust iseendale suunatud kõne vahendusel
- plaanib ja organiseerib tegevusi täiskasvanu abiga
- on omandanud sõnavara, mis võimaldab tal ennast väljendada
- osaleb dialoogis, jälgib lihtsaid lookesi ja eristab kogemusele tuginedes realistlikke sündmusi väljamõeldud lugudest
- rühmitab asju ja esemeid ühe mitme tajutava omaduse või nimetuse järgi
- omab ettekujutust arvumõistest ja värvuste nimetustest
- leiab võrdluse alusel asjades ühiseid ja erinevaid jooni ning nendevahelisi seoseid, kasutab info saamiseks keelt
- omandab uusi seoseid, mõisteid ja teadmisi korduva kogemuse, aktiivse tegutsemise ning mudelite järgi õppimise kaudu; vajab oma tegevusele tagasisidet

Sotsiaalsed oskused

- saab aru, et inimestele võivad olla tema omadest erinevad tunded ja emotsioonid
- osaleb täiskasvanuga ühistegevustes; teisi lapsi pigem jälgib, tegutseb nendega kõrvuti
- jagab mõnikord oma asju ka teistega, valdavalt on ta siiski omandihoidja
- loob sõprussuhteid nendega, kellega on tihti koos; tegutseb kontakti luues ja säilitades sihipäraselt
- algatab vestlust eri partneritega erinevatel teemadel; tajub, mida teised teavad ja mis on neile uus
- täidab igapäevaelu rutiini
- jälgib lihtsamaid sotsiaalseid reegleid ning eeskujudele toetudes jäljendab igapäevaelu rolle ja tegevusi

Enesekohased oskused

- tal on osaliselt kujunenud enesetunnetus ja eneseteadvus
- väljendab tugevaid emotsioone, oma mina
- võib karta tundmatuid ja uusi asju
- tahab igapäevastes olukordades valikute üle ise otsustada ning üritab neid ka täide viia
- tema enesekindlus on kõikuv; enesekindluse saavutamiseks vajab ta tunnustust, rutiini,

reegleid

3-4 aastased

Mänguoskused

- tunneb mängust rõõmu ning on suuteline mängule keskenduma
- rakendab mängudes tuttavaid kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast maailmast
- algatab erinevaid mängu ja arendab sisu täiskasvanu abiga
- osaleb rolli ja võistlusmängudes ning loovtegevustes
- tahab olla edukas
- mängukaaslastega saavutab kokkuleppe täiskasvanu abiga
- kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid
-

Tunnetus- ja õpioskused

- oskab osaliselt oma tegevusi planeerida ja organiseerida, tegutseb iseseisvalt otsese juhendamiset
- plaanib minakeskse kõne abil oma tegevust ja lahendab probleeme
- kõne toetub mälule
- saab aru mõistatustest ja lihtsamatest piltlikest võrdlustest
- liigitab lihtsamate üldmõistete või mitme tunnuse järgi
- huvitub tähtedest
- omandab uusi teadmisi praktiliste olukordade, kogetud emotsioonide, kujutluste ja kõne kaudu

Sotsiaalsed oskused

- väärtustab oma saavutusi, ent vajab oma tegevuse tunnustamist ja täiskasvanu tähelepanu
- püüab vahel teisi abistada ja lohutada
- tal on mõningane ettekujutus teiste inimeste tunnetest ja mõtetest
- osaleb lühikest aega ühistevõttes eakaaslastega, eelistab üht mängukaaslast rühmale
- arvestab reegleid mängudes ja tegevustes, mida juhivad autoriteet
- saab aru lihtsamatest käitumisreeglitest seltskonnas ning järgib neid igapäevases suhtluses

Enesekohased oskused

- väljendab verbaalselt lihtsamaid emotsioone, oma soove, tahtmisi ja seisukohti ning püüab jõuda kokkuleppele
- tahab olla iseseisev
- saab hakkama eneseteenindamisega (riietub, sööb, joob iseseisvalt), tal on kujunenud tualetiharjumused
- teab oma nime, vanust ja sugu ning märkab soolisi erinevusi
- seab endale mõningasi eesmärke ja täidab neid
- saab aru valetamisest kui taunitavast käitumisest

Mänguoskused

- tunneb mängust rõõmu ja on suuteline mängule keskenduma
- rakendab mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast maailmast
- algatab erinevaid mängu ja arendab mängu sisu
- täidab mängus erinevaid rolle
- järgib mängureegleid täiskasvanu abiga ning oskab tuttavate mängude reegleid teistele selgitada
- keskendub huvipakkuvale tegevusele mõnikümmend minutit
- huvitub võitlusmängudest ja tahab olla edukas
- kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid
- mängib mitme lapsega koos

Tunnetus- ja õpioskused

- tegutseb lühikest aega iseseisvalt, kindluse saavutamiseks vajab täiskasvanu abi
- reguleerib oma käitumist ja emotsioone täiskasvanu abiga
- tegutseb koos teistega, motiveerib tegevus eakaaslastega
- saavutab kokkuleppeid
- katsetab ja uurib erinevaid võimalusi, kasutades nii sümboleid, kujutlusi kui ka reaalseid esemeid ja objekte
- räägib esemetest, mis pole kohal ja olukordadest, mis toimusid minevikus või leiavad aset tulevikus ning fantaseerib
- uudses olukorras julgeb küsida abi
- oskab vaadelda ning märgata detaile, olulisi tunnuseid ja seoseid
- eristab rühmi ja oskab neid võrrelda
- omab ettekujutist numbritest, tähtedest ja sümbolitest
- omandab teadmisi kogemuste ja kõne kaudu, tegutseb aktiivselt ning lahendab probleeme
- kasutab teadmiste omandamisel ja kogetu meenutamisel lihtsamaid meeldejätmise viise
- tegutseb rõõmsalt, tunneb huvi kõige uue vastu, esitab palju küsimusi uurib, katsetab

Sotsiaalsed oskused

- hakkab mõistma teiste inimeste tundeid ja mõtteid
- on tundlik teiste hinnangute suhtes, need mõjutavad tema enesehinnangut
- naudib rühma kuulumist ja eakaaslaste seltsi ning ühistegevust, jagab ja vahetab
- aktsepteerib reegleid, kogemusi ja muutusi, jälgib reeglite täitmist teiste poolt
- hoolib teistest, pakub oma abi
- oskab avalikus kohas sobivalt käituda ning teab, mida tohib, mida mitte

Enesekohased oskused

- väljendab oma emotsioone ja räägib nendest
- suhtleb ja tegutseb enamasti iseseisvalt
- suudab kuigivõrd vastutada oma tegevuse eest
- imiteerib täiskasvanu tegevusi ja rolle
- eelistab sootüübilisi mängu
- oskab jälgida ohutut käitumist teiste suhtes

- tegevuse lõppedes koristab enda järelt ja aitab teistel koristada.

5-6 aastased

Mänguoskused

- tunneb mängust rõõmu ning on suuteline mängule keskenduma
- rakendab mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast
- algatab erinevaid mängu ja arendab mängu sisu
- tuleb toime erinevate rollide täitmisega
- matkib mängus täiskasvanute rolle
- järgib mängureegleid ning tuleb toime mängureeglite seletamisega
- suudab jõuda mängukaaslastega kokkuleppele
- tunneb rõõmu võidust võistlusmängus
- kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid
- osaleb ühismängudes, mis nõuavad otsustamist

Tunnetus ja õpioskused

- plaanib oma igapäevategevusi, seab eesmärgid ning üritab alustatud tegevused lõpetada
- suudab tegevusele keskenduda vähemalt 20-30 minutiks
- kasutab kujutlusi luues ja tegevusi planeerides sisekõnet
- kasutab kõnet info saamiseks ning uute teadmiste omandamiseks
- kasutab sidusat kõnet, tema dialoog on suunatud rohkem iseendale
- osaleb aktiivselt käelistes ja loovtegevustes
- saab aru asjade suhetest ja omadustest ning ajalis- ruumilisest järjestusest
- kasutab teadmisi igapäevastes, uudsetes kui ka sarnastes olukordades
- teadvustab kordamise vajalikkust

Sotsiaalsed oskused

- tajub ja mõistab teiste inimeste emotsioone ja seisukohti ning arvestab neid käitumises ja vestluses
- on oma tegevustes orienteeritud tunnustusele, tähelepanule ja emotsionaalsele toetusele
- sõlmib sõprussuhteid teiste lastega
- eelistab omasoolisi mängukaaslasi
- abistab ja kiidab teisi
- järgib tegevustes reegleid, eriti nende täitmist teiste poolt, oskab reegleid teistele selgitada

Enesekohased oskused

- seab endale eesmärgid ja üritab neid ellu viia
- suudab lühikest aega ilma täiskasvanu kontrollita rühmas mängida ning teha koostööd omal viisil
- järgib sotsiaalset rutiini.

6-7 aastased

Mänguoskused

- tunneb rõõmu mängust ning on suuteline mängule keskenduma
- rakendab mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast maailmast
- algatab erinevaid mänge ja arendab mängu sisu
- täidab mängides erinevaid rolle
- järgib mängureegleid ning oskab tuttavate mängude reegleid teistele selgitada
- suudab mängu käigus probleeme lahendada ja jõuda mängukaaslasega kokkuleppele
- tunneb rõõmu võidust ja suudab taluda kaotust võistlusmängus
- kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid

Tunnetus- ja õpioskused

- saab aru lihtsamatest seostest (hulk, põhjus, tagajärg), tajub esemeid, sündmusi ja nähtusi tervikuna
- mõtleb nii kaemuslik- kujunduslikult kui verbaalselt, saab kuuldust aru, reageerib sellele vastavalt ning kasutab arutlevat dialoogi
- tegutseb sihipäraselt, on suuteline keskenduma kuni pool tundi
- kavandab ja korraldab oma igapäevategevusi ja viib alustatud tegevused lõpuni
- tegutseb uudses olukorras täiskasvanu juhiste järgi
- suhtub õppimisse positiivselt – tahab õppida, uurida, esitada küsimusi, avastada ja katsetada
- rühmitab esemeid ja nähtusi erinevate tunnuste alusel
- kasutab materjali meeldejätmiseks kordamist

Sotsiaalsed oskused

- püüab mõista teiste inimeste tundeid ning arvestada neid oma käitumises ja vestluses
- tahab ja julgeb suhelda – huvitub suhetest ja tunneb huvi teiste vastu
- hoolib teistest inimestest, osutab abi ja küsib seda vajadusel ka ise
- osaleb rühma reeglite kujundamisel
- oskab teistega arvestada ja teha koostööd; - loob sõprussuhteid
- saab aru oma – võõras – ühine tähendusest
- teeb vahet hea ja halva käitumise vahel
- mõistab, et inimesed võivad olla erinevad
- järgib kokkulepituid reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme
- selgitab oma seisukohti

Enesekohased oskused

- suudab oma emotsioone kirjeldada ning tugevaid emotsioone, nt. rõõmu, viha sobivalt väljendada
- kirjeldab enda häid omadusi ja oskusi
- oskab erinevates olukordades sobivalt käituda ning muudab oma käitumist vastavalt tagasisidele
- algatab mänge ja tegevusi
- tegutseb iseseisvalt ja vastutab oma käitumise eest

- teab, mis võib olla tervisele kasulik või kahjulik ning kuidas ohutult käituda
- saab hakkama eneseteenindamisega ja tal on kujunenud esmased tööharjumused
- kasutab erinevaid vahendeid heaperemehelikult ning tegevuse lõppedes koristab enda järelt

4. Õppe- ja kasvatustegevuse sisu ja lõimuvad tegevused

Õppe- ja kasvatustegevuse seob tervikuks lapse elust ja ümbritsevast keskkonnast tulenev temaatika. Valdcondade kaupa esitatud õppesisu ja -tegevuste lõimimisel lähtutakse üldõpetuslikust põhimõttest. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel lõimitakse järgmisi tegevusi: kuulamine, kõnelemine, lugemine ja kirjutamine, vaatlemine, uurimine, võrdlemine, arvutamine ning mitmesugused liikumis-, muusika- ja kunstitegevused. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, sisu, kavandamine ja korraldus ning lapse arengu eeldatavad tulemused esitatakse kuues valdkonnas (Lisa 1). (edaspidi valdkond):

- 1) mina ja keskkond
- 2) keel ja kõne
- 3) matemaatika
- 4) kunst
- 5) muusika
- 6) liikumine

VALDKOND	TEGEVUS
Mina ja keskkond	Kuulamine ja kõnelemine
Keel ja kõne	Lugemine ja kirjutamine
Matemaatika	Vaatlemine ja uurimine.
	Võrdlemine ja arvutamine
Kunst	Kunstitegevused
Muusika	Muusika tegevused
Liikumine	Liikumistegevused

4.1 Valdkond: MINA JA KESKKOND

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid on, et laps:

- 1) omab ettekujutust oma minast ning enda ja teiste rollidest inimsuhetes, sh
 - saab aru, et inimese tervis on väärtus, mida mõjutab eluviis ja ümbritsev keskkond
 - teab, mida on vaja teha selleks, et olla ja jääda terveks
 - mõistab üldinimlikke väärtusi
 - teab, et on olemas erinevad kombed ja traditsioonid

- saab aru, et turvalisuse tagamiseks tuleb teada reegleid ja neist kinni pidada

2) väärtustab loodust ja keskkonda hoidvat ja säästvat mõtteviisi, sh

- mõistab taime- ja loomariigi mitmekesisust ning erinevaid elukooslusi
- saab aru ilmastiku seostest erinevate aastaegade
- oskab näha enda ja teiste tegevuse tagajärgi lähiümbruses

Valdkonna “Mina ja keskkond” sisu:

- sotsiaalne keskkond: mina, perekond ja sugulased, kod, lasteaed, kool, ametid, kodumaa, eesti rahva tähtpäevad ja kombed, üldnimelikud väärtused, üldtunnustatud käitumisreeglid, tervise väärtustamine, tervislik toitumine, ohuallikad ja ohutu käitumine
- tehiskeskkond: ehitised, kodumasinad, jäätmed, ühissõidukid, jalakäija ohutu liiklemine, turvavarustus
- looduskeskkond: kodukoha loodus, loodusvaatlused, muutused looduses, elukeskkond ja selle mõju tervisele, inimese mõju loodusele.

4.2 Valdkond: KEEL JA KÕNE

Õppe- ja kasvatustegevuse eemärgid on, et laps:

- tuleb toime igapäevases suhtluses
- kasutab kõnes õiget hääldust, sobivaid grammatilisi vorme ja mitmekesisist sõnavara
- tunneb huvi lugemise, kirjutamise, ja lastekirjanduse vastu, on omandanud lugemise ja kirjutamise esmased oskused

Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted:

- kõnearendus on lapse kõne ja suhtlemise sihipärane arendamine
- lapse kõne arengut toetatakse kõigis tegevustes, lapsele luuakse kõnekeskkond, kus ta kuuleb teiste kõnet ning ta saab ise kõnelda
- lapsi suunatakse mõistma ning armastama lastekirjandust
- lugemise ja kirjutamise esmaseid oskusi õpetatakse läbi mängude ja igapäevategevuste

Valdkonna “Keel ja kõne” sisu on:

- keelekasutus: hääldamine, sõnavara, grammatika
- suhtlemine, jutustamine ja kuulamine
- lugemine ja kirjutamine, lastekirjandus.

Lapse arengu eeldatavad tulemused:

Teema	2-3 aastane	4-5 aastane	6-7 aastane
Suhtlemine	Suhtleb täiskasvanuga tegevuse ajal. Esitab küsimusi, väljendab oma soove ja	Algatab ja jätkab täiskasvanuga dialoogi ka väljaspool tegevust.	Räägib iseendast ja esitab küsimusi täiskasvanu kohta.

	<p>vajadusi. Kasutab erinevat intonatsioone ja hääletugevust. Kommenteerib tegevust 1-2 lausega. Mõistab teksti, mis on seotud tema kogemustega. Kordab 1-2 realist luuletust.</p>	<p>Suhtleb aktiivselt eakaaslastega. Kasutab rollimängus erinevat hääletugevust. Kasutab õigesti mõningaid viisakusväljendeid. Kirjeldab täiskasvanu abiga tegevust pildil, pildiseeriat. Annab kuulnud teksti sisu edasi suunavate küsimuste abil. Jutustab nähtust, tehtust, sündmustest 3-5 lausega. Loeb peast 4 realisi luuletusi. Mõistab teksti, mis pole otseselt seotud kogemusega.</p>	<p>Kasutab ja mõistab nalja. Kasutab dialoogis erinevaid suhtlusstrateegiaid. Valib intonatsiooni ja sõnu olenevalt kaassuhtlejast (laps, täiskasvanu). Mõistab kaudseid ütlusi. Jutustab tegevuspiltide järgi, kirjeldab tuttavaid esemeid ja nähtusi, andes edasi põhisisu. Räägib sellest, mida hakkab tegema. Laiendab täiskasvanu suunamisel teksti. Jutustamise ajal parandab ja täpsustab oma teksti.</p>
	<p>etteloetu tekste. Eristab kuulmise järgi tuttavaid häälikuliselt sarnaseid sõnu üksteisest.</p>	<p>sõnades. Kuulab ettelugemist, olles seejuures aktiivne. Kirjutab õigesti üksikuid sõnu trükitähtedega (oma nime)</p>	<p>Sõnu. Kirjutades märgib õigesti 1-2 silbiliste häälikuühenditeta sõnade hääliku struktuuri. Jagab kuulnud lause sõnadeks, kasutades sõnade arvu märkimiseks abivahendeid. Muudab täiskasvanu eeskujul sõna vältestruktuuri. Tunneb ära luuletuse ja muinasjutu kui kirjandusžanri.</p>

4.3 Valdkond: MATEMAATIKA

Õppe ja kasvatustegevuse eesmärgid on, et laps:

- 1) orienteerub ümbritsevate esemete maailmas, sh
 - oskab rühmitada esemeid ühe-kahe tunnuse alusel ja võrrelda hulki
 - oskab järjestada esemeid suuruse ja asenditunnuste järgi
 - mõistab olulisemaid aegruumilisi seoseid ja oskab neid kasutada
- 2) saab aru arvude, suuruste ja kujundite mõistetest, sh
 - mõistab arvu koostist, seoseid arvude vahel
 - mõistab olulisemate mõõtühikute tähendust
 - suudab kirjeldada ümbritsevat ruumi kujundimõistete abil

Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted:

- innustatakse last nähtuste ja esemete maailma korrastama ja kujundama ning selles orienteeruma
- last harjutatakse määrama enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes
- seostatakse mäng, vaatlused, vestlused ja igapäevatoimingud matemaatikaga
- suunatakse last ümbritsevat matemaatiliselt kirjeldama
- toetatakse last üldistuseni jõudmisel ja mõistete kujundamisel

Valdkonna „Matemaatika” sisu:

- ASJADE MAAILM: esemete järjestamine, rühmitamine, orienteerumine ajas ja ruumis, hulgad
- ARVUDE MAAILM: loendamine, arvud, liitmine ja lahutamine
- SUURUSTE MAAILM: suurused, mõõtühikud
- KUJUNDITE MAAILM: tasapinnalised ja ruumilised geomeetrilised kujundid

Lapse arengu eeldatavad tulemused:

2-3 aastane	4-5 aastane	6-7 aastane
Rühmitab esemeid ühe ühise tunnuse järgi hulgak. Otsustab, kas ese kuulub moodustatud hulka. Leiab erinevate esemete hulgast „palju ja üks“. Paaride moodustamine ja samapalju Loendab 3-5 piires.	Rühmitab esemeid 2 erineva tunnuse alusel. Võrdleb hulki ja teab „rohkem /vähem kui..“ 5-a. loendab ja teab arvude rida 12 piires, nimetab arvule eelnevat/järgnevat arvu, paneb kokku hulga esemeid ja liidab, võtab esemeid ära - lahutab.	Teab ja mõtestab arvude rida 12-ni. Liidab –lahutab 5 piires, tunneb + - =, oskab koostada matemaatilisi jutukesi etteantud hulga järgi
Näeb ja leiab esemete erinevusi, võrdleb/järjestab kaht eset pikkuse suuruse, laiuse järgi	Järjestab esemeid kõrguse järgi, pikkuse-laiuse-kõrguse kolme eset. 5-a järjestab kuni viit eset	Teab mõisteid cm, m km, kg, l, euro, sent. Mõõdab pikkust, raskust ja vedelikku kokkulepitud mõõtevahendiga

	suurustunnuste järgi, mõõdab suurusi kokkulepitud mõõtevahendiga	
Leiab samasuguse kujundi sisse-, kõrvale või peale asetamise teel, kompimisega- veeretamisega eristab ümmargusi ja kandilisi esemeid, sh ringi ja ruutu. Eristab kolm- ja nelinurka ning leiab neile vastavaid esemeid	Kirjeldab ruudu ja ristküliku erinevusi, leiab sarnaseid kujundeid. Koostab mustreid, laob pilte kujunditest. Rühmitab kujundeid vormi, suuruse värvi jne järgi	Eristab ruumilisi kujundeid - kuup, kera, risttahukas, püramiid, tasapinnalistest ruut, ring, ristkülik, kolmnurk
Leiab aastaegadele iseloomulikke tunnuseid (pildidel, vestlustes)	Teab ööpäeva osi hommik-päev-õhtu-öö, kirjeldab tegevusi eile-täna-homme. Teab nädalapäevade nimetusi. Eristab mõisteid kiiresti-aeglaselt, varsti, hiljem, kohe	Teab kuude nimetusi, enda sünnipäeva. Teab kelleaega täistundides ja päevakava. Kasutab kõnes „enne praegu, hiljem-varem, noorem-vanem”
Orienteerub kehal ja näitab, mis asub all-ülal, kõrval-ees-taga. Määrab teiste laste ja esemete asukohta enda suhtes.	Teab vasakut ja paremat poolt. Määrab eseme asukohta teise eseme suhtes, orienteerub juhendite järgi toas, õues	Orienteerub tasapinnal

4.4 Valdkond: KUNST

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid on, et laps:

- tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest
- kujutab isikupäraselt ümbritsevaid objekte ja sündmusi
- vaatleb, kirjeldab ja kujundab ümbritsevat ning tarbeesemeid
- kasutab õpitud voolimis-, joonistamis- ning maalimisvahendeid ja –võtteid
- kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt
- vaatleb kunstiteoseid ja kirjeldab nähtut

Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted:

- lapsele antakse võimalus saada elamusi, tunda rõõmu ja rahulolu
- last suunatakse jälgima, vaatlema, uurima ning kasutama saadud tähelepanekuid voolides, joonistades, maalides ja meisterdades
- teemasse sisseelamiseks kasutatakse mängu, muusikat, lavastust, jutu lugemist
- arvestatakse, lapse jaoks on oluline loomisprotsess
- kunstitegevusi korraldatakse ka õues, joonistatakse paberile, kivile, puidule ja liivale

- analüüsitakse nii laste töid kui ka kunstiteoseid ning põhjendatakse oma hinnanguid

Valdkonna “Kunst” sisu:

- kujutamine ja väljendamine: mõtete ning tunnete edasiandmine nähtaval kujul
- kujundamine: objektile vormi, kuju ja esteetilise lisaväärtuse andmine
- tehnilised oskused: voolimine, joonistamine, maalimine ja meisterdamine
- kunstiteoste vaatlemine, vestlused kunstiteostest ja kunstist

Lapse arengu eeldatavad tulemused:

Teema	2-3 aastane	4-5 aastane	6-7 aastane
Kujutamine ja väljendamine	Tunneb rõõmu tegevuses osalemisest. Leiab juhendamise toel sinise, kollase, punase ja rohelise värvi.	Kujutab natuurist inspireeritud asju, objekte isikupäraste sümbolitega. Jutustab oma piltides tuttavatest asjadest. Valib teostamiseks sobivaimana tunduvad vahendid. Võrdleb heledamaid ja tumedamaid värvitoone ning tunneb sinist, punast, rohelist, valget, musta, pruuni,	Kasutab loovalt geomeetrilisi kujundeid ja nende kombinatsioone. Püsib töös valitud teemas. Jutustab temaatilistes töodes tegelaste tegevusest ning omavahelistest suhetest. Rõhutab kõige tähtsamat oma töös. Tunneb ümbritsevas esinevaid värvitoone.
	Katab aluspinna liimiga, liimib sinna kujundeid	Valib meelepäraseid meisterdamisvahendeid ning neid omavahel ühendades või materjale kombineerides loob oma töö.	Valib eri materjalide liitmiseks ühendusviiside seast oma mõtte toestamiseks sobivaimad või leiab oma võtmed. Valmistab lihtsa mänguasja täiskasvanu tegevust matkides.
Kunsti vaatlemine, vestlused kunstist	Vaatleb pilte, näidistöid, raamatuillustratsioone ja vastab küsimustele.	Vaatleb omal algatusel raamatuillustratsioone ja kunstitöid ning esitab nende kohta küsimusi ja avaldab arvamust. Jutustab küsimuste toel, mida ta on oma töödes kujutanud ning nimetab materjale, mida on kasutanud. Suhtub heasoovlikult kaaslaste töödessa.	Märkab teoseid või ümbruses leiduvaid objekte vaadeldes ning kirjeldades detaile ning tajub meelolu. Fantaseerib ja jutustab teose juurde oma loo. Kasutab raamatuillustratsioone, fotosid ja kunstiteoseid oma töö lähtealusena, luues oma vaba ja isikupärase variandi.

4.5 Valdkond: MUUSIKA

Muusikategevuste eesmärgid:

- Laps tunneb rõõmu muusikast
- Laps tunneb huvi muusika vastu, areneb muusikaline maitse
- Laps õpib muusikat kuulama, laulma, mängima lastepillidel, liikuma ja tantsima
- Laps tajub rütmi, oskab seostada liikumisega
- Laps tunneb ja oskab kasutada lastepille
- Areneb individuaalse ja kollektiivse musitseerimise oskus

Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted:

- pakutakse lapsele võimalust avastada end ja maailma läbi helide
- õppetöö toimub läbi kogemuse ja tunnetuse, oluline roll on kõigi meelte rakendamine muusikaõppes
- töö planeerimine läbi erinevate valdkondade, seoste loomine päeva või nädalateemaga
- arvestatakse laste individuaalseid eeldusi ning toetatakse eduelamusele

Valdkonna „Muusika” sisu:

- muusika kuulamine
- laulmine
- rütmiline tegevus, pillimäng
- muusikalis -rütmiline liikumine

Lapse arengu eeldatavad tulemused:

Teema	2-3 aastane	4-5 aastane	6-7 aastane
Laulmine	Kuulab laulu, tunneb rõõmu kuulatavast laulust, laulab koos teistega	Huvitub laululisest tegevusest, laulab rühmas, loomuliku häälega, ühtlases tempos, suudab ja julgeb ka üksi laulda	Laulab ilmekalt loomuliku häälega ja vaba hingamisega, laulab sõnu selgelt hääldades
	Laulab koos õpetajaga, laulab peast lihtsamaid õpitud laste- ja rahvalaule, tehes kaasa liigutusi (plaksud, põlvepatsud jms)	Laulab peast õpitud laste- ja rahvalaule nii koos kui üksinda	Laulab eakohaseid laste – ja rahvalaule nii rühmas kui üksinda
Muusika kuulamine	Suudab kuulata laulu või muusikapala ja väljendab emotsionaalselt muusikas tajutud kontrastseid meeleolusid. Suudab	Tunneb kuulamise/meloodia järgi õpitud laule, väljendab kuulatud palades tajutud meeleolusid	Suudab tähelepanelikult kuulata laulu või muusikapala ja seda iseloomustada. Teab

	eristada erinevaid helisid ja vastata <i>Mis heli? Millise looma/linnu/sõiduki hääl?</i>	erinevate muusikaliste tegevuste kaudu, järgides tempot ja rütmi. Õpib kuulama muusikapala lõpuni. Eristab muusikalisi väljendus-vahendeid: kiire-aeglane, vaikne-vali, kõrge-madal	lihtsamaid žanre (marss, laul, tants)
	Eristab laulu pillimängust	. Eristab laulu pillimängust ja erinevaid hääli loodusest ja olmest	Tunneb ära tuttava laulu ainult muusika järgi
	Tunneb ära laulu tekstist lähtuvalt loomi (auh-auh, njäu, muu jt, sõidukit - piip, tuut, pörr-pörr jne); eristab õpitud pille – kõlapulgad, kõrinad trumm	Eristab kuulmise järgi – tamburiini, kõlapulkasid, kõrinaid, klaverit, ööbikut (vesipill)	Eristab kõla ja tämbri järgi õpitud pille
Pillimäng	Oskab kasutada kõlapulkasid, trummi, kuljuseid ja marakaid	Mängib eakohaseid rütmipille, lisanduvad kõlatoru, kastjanett, tamburiin	Mängib eakohaseid rütmi- ja lastepille: taldrükud, triangel, kõlaplaadid
	Kasutab rütmi ja kehapille (plaksud, põlvepatsud, tallarõhk jms) laulu saateks	Kasutab rütmi- ja kehapilli laulu saateks	Mängib õpitud lastepillidel ja kehapillil nii üksi kui koos teistega
Muusikalis-rütmiline liikumine	Liigub õpetaja juhendamisel ja ettenäitamisel läbisegi loomi, linde või sõidukeid matkides	Liigub vastavalt meeleolule- tempode vaheldumine – aeglane, kiire, kõrge-madal heli	liigub vastavalt muusikapala meeleolule, tempole ja dünaamikale
	Sooritab põhiliikumisi õpitud harjutustes: kõnnib, jookseb, kükitab, hüpleb rütmiliselt muusika järgi.. Oskab käsi peita seljataha, koputada, lehvitada	Väljendab omaloomingulist liikumist tantsudes, muusikaliste ja laulmängudes, vastavalt muusika sisule. Sooritab tantsusamme: külgsamm, hüplemine, põlvist vetrumine, kand- ja varvasastak, keerutused üksinda ja paarikaupa, kiikumised, ringi moodustamine, kõnd ringjoonel	Väljendab ennast loovalt vastavalt muusikapala sisule ja meeleolule. Sooritab erinevaid tantsusamme: rõhksamm, hüpaksamm, põlvist vetrumine, hüplemine, külgsamm, kand- ja varvasastak, keerutused ühekaupa ja paaris, kõnd sõõris,

			selg-ees-kõnd, tantsus paariliste vahetus (kodarjoonel paaris olev välimine laps astub järgmise paarilise juurde)
	Püüab sooritada liikumisi teistega üheaegselt	Sooritab liikumisi teistega üheaegselt, ühises rütmis	Sooritab teistega üheaegselt ja ühtses tempos rütmiliikumisi
	Kasutab liikumisel erinevaid vahendeid – rätikesi, kõrinaid	Kasutab liikumisel erinevaid vahendeid: sahistid, lehekesed, kõrinad jms	Kasutab liikumisel erinevaid vahendeid: rätid, kõrinad, kõlapulgad

4.6 Valdkond: LIIKUMINE

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid:

- tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu
- suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel
- tegutseb aktiivselt üksi ja rühmas
- mõistab kehalise aktiivsuse olulisust inimese tervisele
- järgib esmaseid hügieeni- ja ohutusnõudeid

Valdkonna „Liikumine” sisu:

- liikumisalased üldteadmised
- põhiliikumised
- liikumismängud
- erinevad spordialad
- tants ja rütmika

Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted

- arvestatakse, et põhiliikumised eeldavad igapäevast suunamist: liigutusoskused, liikumisosavus ja teised liikumisvõimed (vastupidavus, jõud, kiirus, painduvus) kujunevad ja arenevad tegevusi regulaarselt korrates
- rikastatakse lapse liikumis- ja tegevusvõimalusi sportlik-arenduslike liikumisviisidega
- peetakse oluliseks kõlbeliste põhimõtete ja enesekindluse kujundamist: kui kehalisi harjutusi tehakse korrapäraselt, kujunevad positiivsed iseloomuomadused
- ergutatakse last oma oskusi, võimeid ja koostööd hindama, kaaslast arvestama, oma emotsioone kontrollima ja valitsema ning mõistma ühe või teise kehalise harjutuse vajalikkust
- arendatakse põhiliikumisi, koordinatsiooni, rühti, tasakaalu, liikumisvõimet ja peenmotoorikat

Lapse arengu eeldatavad tulemused

Üldteema	2-3 aastased	4-5 aastased	6-7 aastased
Liikumisteadmised	Arvestab rühmakaaslasti aktiivses tegevuses. Sooritab harjutusi aktiivselt ja entusiastlikult. Liigub õpetaja juhendamisel ohutult.	Sooritab harjutusi õpetaja korralduste ja sõnalise seletuse järgi. Õpitud tegevustes kasutab ohutuid liikumisviise. Järgib meeldetuletamise korral hügieeninõudeid. Teab spordivahendite nimetusi ning kasutab erinevaid spordivahendeid ohutult, sobival viisil ja kohas.	Talub kaotust võistlusmängudes. Mõistab hügieeninõuete olulisust. Õnnetuse või ohu korral teab, kuidas kutsuda appi täiskasvanu. Nimetab erinevaid spordialasid ja mõne tuntuma Eesti sportlase. Keskendub sihipärasele kehalisele tegevusele. Liikudes ja mängides peab kinni üldistest ohutusreeglitest.
Põhiliikumised	Ronib ning roomab üle ja läbi väikeste	Teeb harjutusi väikevahenditega.	Sooritab põhiliikumisi pingevabalt, nii et liigutused.

5. Suvine töökorraldus

Suvised tegevuskava 1. juunist kuni 31. augustist (samuti aja 20. detsembrist kuni 5. jaanuarini) otsustavad lapsed koos õpetajaga vastavalt tingimustele. Õpetaja jälgib ja vaatlleb laste tegevust. Teemade valikul arvestatakse laste soove.

Suvel viibitakse võimalikult palju õues värskes õhus ning tegevused toimuvad samuti õues.

6. Lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted, sealhulgas korraldus

1. Lapse arengu analüüsimine ja hindamine on oluline lapse eripära mõistmiseks, erivajaduste väljaselgitamiseks, positiivse enesehinnangu ja arengu toetamiseks ning õppe- ja kasvatustegevuse kavandamiseks koostöös lapsevanemaga.
2. Lapse arengu hindamine on osa igapäevasest õppe- ja kasvatusprotsessist. Pedagoogid viivad läbi vaatlusi, jälgides lapsi nii igapäevatoimingutes, vabamängus kui ka suunatud tegevustes.

3. Lapse arengu hindamise aluseks on eeldatavad üldoskused ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade tulemused vanuseti.
4. Lapse arengut kirjeldatakse lapsest lähtuvalt, väärtustades saavutatut ning tunnustades lapse toimetulekut, arenemist, positiivseid hoiakuid ja huvi. Lapse arengu kirjeldused koostatakse üks kord aastas arenguveestlusele eelneval kuul.
5. Lasteasutuse pedagoogiline nõukogu otsustab, milliseid meetodeid kasutada lapse arengu hindamisel. Rühmaõpetaja tutvustab lapsevanemale lapse arengu hindamise põhimõtteid ja korraldust esmakordselt lapse arvamisel lasteasutuse nimekirja, edaspidi iga-aastasel arenguveestlusel.
6. Vähemalt üks kord õppeaastas viib pedagoog lapse arengu hindamiseks ja toetamiseks lapsevanemaga läbi arenguveestluse, mis:
 - 1) annab tagasisidet lapse arengust ja õppimise tulemustest
 - 2) selgitab lapsevanema seisukohad ja ootused lapse arengu suhtesArenguveestlused toimuvad lapsevanemaga kokkuleppel, võimaldades lapsevanemal valida talle sobiv aeg.
7. Lapse arengu hindamise ja arenguveestluse tulemus dokumenteeritakse „Isikuandmete kaitse seaduses” sätestatud tingimustel.

7. Erivajadusega lapse arengu toetamise põhimõtted, sealhulgas korraldus

1. Erivajadustega laps käesoleva õppekava tähenduses on laps, kelle võimetest, tervise seisundist (keha-, kõne-, meele- või vaimupuuetega ning eriabi või erihooldust vajavad lapsed), keelelisest ja kultuurilisest taustast ning isiksuseomadustest tingitud arenguvajaduste toetamiseks on vaja teha muudatusi või kohandusi lapse kasvukeskkonnas (mängu- ja õppevahendid, ruumid, õppe- ja kasvatusmeetodid jm) või rühma tegevuskavas.
2. Erivajadustega lapse, sh. andeka lapse, arengu toetamine lasteaias on meeskonnatöö.
3. Lasteasutus toetab erineva keelelise ja kultuurilise taustaga peret lapsele oma keele ja kultuuri tutvustamisel ning eesti keele ja kultuuri väärtustamisel.
4. Lapsele, kelle kodune keel ei ole eesti keel, tagatakse eesti keele õpe.
5. Rühmas, kus õppe- ja kasvatustegevus toimub eesti keeles, omandavad mitte-eesti kodukeelega lapsed eesti keele kas lõimitud tegevuste kaudu, millele võib lisanduda eesti keele tugiõpe.
6. Eesti keele õppe eeldatavate tulemuste kavandamisel arvestatakse nii laste arengutaset, vanust kui ka eesti keele õppe mahtu ning metoodikat.
7. Vajadusel koostavad rühma pedagoogid õppeaasta algul koostöös logopeedi/eripedagoogi jt

spetsialistidega ning lapsevanemaga erivajadusega lapsele individuaalse arenduskava. Vähemalt üks kord õppeaastas tehakse kokkuvõtte individuaalse arenduskava rakendumisest, arengukeskkonna sobilikkusest ning lapse edasistest vajadustest. Kokkuvõtte arutatakse läbi lapsevanemaga arenguveestlusel ning vajadusel kavandatakse erivajadusega lapsele uus individuaalne arenduskava.

8. Lapsevanematega koostöö põhimõtted, sealhulgas korraldus

1. Lasteasutuse pedagoogid teevad lapsevanemaga lapse arengu toetamiseks koostööd, mis põhineb vastastikusel usaldusel ja lugupidamisel. Lapsevanema esmased koostööpartnerid on õpetajad. Vajadusel kaastakse lapsevanema või õpetaja ettepanekul ja lapsevanema nõusolekul teisi lasteasutuse pedagooge.
2. Õpetaja teavitab lapsevanemat lapse arengust regulaarselt, põhjalikum vastastikune arutelu lapse arengust ja õppimisest toimub iga-aastaselt arenguveestlusel.
3. Pedagoog loob lapsevanemale võimalused saada tuge ja nõu õppe- ja kasvatusküsimustes.
4. Lapsevanemal võimaldatakse osaleda õppe- ja kasvatusprotsessi kavandamises arenguveestluste kaudu, kus lapsevanemale tutvustatakse lapse arengu ja õppimise tulemusi ning selgitatakse välja lapsevanema seisukohad ja ootused lapse arengu suhtes. Selle põhjal kavandatakse vajadusel koostöös lapsevanemaga õppe- ja kasvatusmeetodid, arvestades lapse eripära.
5. Lapsevanemal võimaldatakse osaleda õppe- ja kasvatusprotsessi läbiviimises. Lapsevanem võib lasteasutuse direktori nõusolekul ja kokku lepitud ulatuses, arvestades lasteasutuses kehtestatud päevakava, osaleda oma lapse tegevuste toetamisel lasteasutuses.
6. Lapsevanemal võimaldatakse anda tagasisidet lasteasutuse tegevusele alljärgnevalt:
 - edastades enda tagasiside vahetult õpetajale
 - edastades enda tagasiside vahetult lasteasutuse direktorile
 - edastades enda tagasiside kirjalikult lasteasutuses olevasse tagasiside kasti ning
 - lasteaias läbiviidavate lastevanemate rahulolu küsimustikele vastamise kaudu.

9. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord

1. Õppekava kuulub läbivaatamisele igal õppeaastal augustikuu jooksul
2. Ettepanekud õppekava täiustamiseks arutatakse läbi pedagoogilises nõukogus ja hoolekogus
3. Õppekava muudatused kinnitab direktor.